

کهزاد، سرایشگر کابل ویرانک

بنیاد اندیشه

تاسیس ۱۳۹۴

دکتر محمدیونس طغیان ساکابی

یوسف کهزاد پسر میرزا محمدعلی خان متولد ۱۳۱۳ ه.ش. در کابل بود. برادر بزرگش احمدعلی خان کهزاد از مورخان نامدار و از باستان‌شناسان پرکار وطن ما بود که آثار متعددی در زمینه ادبیات نیز تألیف کرده است. خانواده‌ای که کهزاد در آن پا به هستی گذاشت، از دودمان‌های بزرگ و فرهنگ‌پرور کابل بود. مکتب را در لیسه نجات کابل، که پسان‌ها به نام لیسه امانی مسمی شد، به پایان برد. در دورانی که هنوز معلم مکتب نجات بود، به ادبیات و نقاشی روی آورد. در این دوران مجالس و محافل بیدل‌خوانی در کابل ترویج گسترده داشت که بی‌گمان جوانان دارای قریحه شعری را به سوی خویش می‌کشانید. در همین دوران نجف‌علی خان یکی از معلمان لیسه نجات که معلم کهزاد بود، او را با شعر و شاعری و غزل بیدل آشنا کرد.

کهزاد پس از ختم دوره تعلیم در لیسه نجات، غیر از این‌که همکاری را با «شاری ننداری» در تئاتر شهر کابل آغاز کرد، با نشریه کابل نیز همکاری ادبی داشت.

که وطن ما به آرامش و عدالت برسد و خانواده کهنزاد آرزوی او را که بازگشت به زادگاهش بود، برآورده سازند.
 کی فراموش شود کابل ویرانک ما
 جاده و شهر نو و آن پل لرزانک ما
 بارفیقان شب مهتاب زیادم نرود
 تا و بالا شدن تپه پغمانک ما
 دلم از بی وطنی پشت خودم می سوزد
 که چه بازیچه شده خاک غریبانک ما...
 سخن از خامه کهنزاد به افسانه کشید
 غزلش غوره به دل ماند به دیوانک ما

کهنزاد در سال ۱۳۳۲ ه.ش. مطابق ۱۹۵۴ میلادی وارد دانشکده ادبیات دانشگاه کابل شد و پس از ختم تحصیلات لیسانس در سال ۱۳۳۸ ه.ش. برای آموزش نقاشی عازم ایتالیا گردید. او نقاشی مدرن را در اکادمی هنرهای زیبای شهر روم فرا گرفت. در همان سال بود که او آثار هنری خویش را در کشورهای ایتالیا، آلمان، دانمارک و سوئد به نمایش گذاشت و در یک مسابقه نقاشی در ایتالیا مقام نخست را از آن خود کرده موفق به اخذ مدال طلای آن مسابقه شد.

کهنزاد در سال ۱۳۴۳ ه.ش. پس از ختم تحصیلات در ایتالیا به وطن برگشت و در ریاست تألیف و ترجمه وزارت معارف به حیث مدیر هنر مقرر شد. یک سال پس از آن در ۱۳۴۴ ه.ش. به حیث مسئول هنر به ریاست ثقافت و هنر وزارت اطلاعات و کلتور تبدیل شد. در این دوران بود که کهنزاد نگارستان غلام محمد میمنگی را پایه گذاری کرد و نگارستان ملی افغانستان را پدید آورد. با رادیو تلویزیون ملی افغانستان همکاری کرد و مدتی در دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه کابل درس نقاشی داد. آخرین وظیفه دولتی کهنزاد ریاست فرهنگ در وزارت اطلاعات و فرهنگ افغانستان بود.

تصویر دختران چنگی بامیان که در رواق پیکره بزرگ بودادر بامیان نقش شده و دست تطاول ایام شیرازه آن را زدوده بود، توسط استاد یوسف کهنزاد دوباره سازی شد و به حیث یک اثر مهم فرهنگی در جهان شناخته شده بود، در نگارستان او نگهداری می شد.

در سال ۱۳۷۰ ه.ش. که جنگ های میان تنظیمی در کابل آغاز شد و نگارستانی که او تأسیس کرده بود، در جمع تأسیسات دیگر دولتی و خصوصی تاراج شد، کهنزاد رخت سفر بست و زادگاه دوست داشتنی خود را با همه خاطرات زیبایش ترک کرد. هشت سال در گرمای هندوستان عرق ریخت و سرانجام دست تقدیر او را به امریکا انداخت. کهنزاد در امریکا نیز دست از فعالیت های هنری بر نداشت. او در تمام دوران آوارگی در هندوستان و سپس زندگی در امریکا نقاشی می کرد و شعر می گفت. او هفت بار در امریکا آثار نقاشی خویش را به نمایش گذاشت، شعر سرود و رنج دوری از وطن را زمزمه کرد.

بنیاد اندیشه

تأسیس ۱۳۹۴

رنج آوارگی و حرمان وطن بر مزاج کهنزاد تأثیر ناگواری به جا گذاشته بود، تا که در سن ۸۴ سالگی در ۱۲ حوت ۱۳۹۷ در کالیفرنیا امریکا جان به جان آفرین داد و آرزوی دیدار کابل را با خودش به گور برد.

بانو ذکيه کهنزاد گوینده رادیو و تلویزیون ملی افغانستان و از زنان نام آور کشور، همسر آقای کهنزاد بود که حالا با فرزندانش در امریکا زندگی دارند.

روح بزرگ کهنزاد را شاد و یادش را گرامی می داریم. آرزو داریم

